

**ŞUBAT 2020 VE ÖNCESİ TARİH BASKILI
XIX. YÜZYIL TÜRK EDEBİYATI
DERS KİTABINA İLİŞKİN DÜZELTME CETVELİ**

1. Ünite 2, Sayfa 35, "Kendimizi Sınayalım" 3. sorunun şıkları aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Hazine-i Hümayun şairlerinden değildir?

- a. Şakir
- b. Nedim
- c. 'İbâdî
- d. Ârif
- e. Nasfet

2. Ünite 4, Sayfa 79, "Kendimizi Sınayalım Yanıt Anahtarı" 6. sorunun yanıtı aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

6. c Yanıtınız yanlış ise "Örnek 1 (Gazel)" konusunu yeniden gözden geçiriniz.

3. Ünite 5, Sayfa 83, "Örnek 1" aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Örnek 1 (Mihnetkeşan'dan)

آغاز داستان و شکایت از جهان

بنم ایله درد اورتاغیدر قلم
نوله سرگذشتم ایدرسه رقم

غلطه قضاسنده حاکم ایدم
نه صاحب عدالت نه ظالم ایدم

ایدوب دودمان قضا التهاب
طوتشدی بزم دامن انتساب

نه حالت ایسه اولدی اول برطرف
یینه قول عالم اولوب مختلف

کیمی دیر کم اورمه کیمی دیر کم اور
عدولرده هیچ یوق ایدی طور اطور

کیمی دیر که یوز می دیونی عجب
بولای کیم او یوزدن چکیدى تعب

کیمی دیر که نفی ایلمشله بوکون
کیمی دیر کوتوردی چاوش آنی دون

کیمی دیر که دون آغزینی قوقلادم
باقایم نه دیرمش دیو یوقلادم

کیمی دیر که اصلا دکل حاجتی
ییرنده حریفک یینه دولتی

مجالسده نفیم حوادث ایدی
بنم قیل و قالم مباحث ایدی

مبارزه بحر و بر با یکدیگر
بهاذی آچلمشدی صحرالرک
عجب جوششی واردی دریالرک

دکز یالیسینه دوشوب شاهراه
قضا موجه سنده ایدردم شناه

یمینم که دریای اخضر ایدی
یسارم ده بجره برابر ایدی

دوشنمش او صحرايه رمل و حصی
جواهر کبی بی عد و بی حصی

او کون ایشلمشدی بغایت لدوس
قوپارمشدی کویا قیامت لدوس

قوزی کبی دالغه کلوب فوج فوج
کز لردی صحرالری موج موج

بوئی ایکی ساعت عجب چاغلایان
اکی بی نهایت عجب چاغلایان

یکرمی اوتوز قات هزاران موج
اورور بر طرفدن بهاران موج

دکزدر دیوب کچمه صاحب سپاه
او ده کندی کندینه بر پادشاه

باقوب قاره یه صائمه یوق قدرتی
یتر نیچه اسکندرہ ظلمتی

بری صوله سنده هزبر جسور
بریسی متانتده مرد غیور

چیقوب رزمه اول یکی شاه عظیم
بری بریسن ایتکم اوزره دونیم

قوروب ساحه رزمه بر دستکاه
دیدیلر باقالم نه ایلر اله

جزایر کلوب قاره امدادینه
دکز ده ویروب ارقه سین بادینه

بش آی بویله ایتدی زمانم مرور
او پنجه بکا خیلوجه ویردی زور

بکا شاه عالم کرم ایلدی
جهانی بو علت ورم ایلدی

فقط بنمی کوردم او شهیدن کرم
اودر کائناته ولی النعم

سوزم یوق حسد ایلسه شاعران
ندن خصم اولدی براز قالتبان

قاچوب کیتدم استاوروزه بر زمان
یینه قالمدی بیلدکندن جهان

سکوت ایلدم قهری وار دیدیلر
براز سویلدم ظهری وار دیدیلر

شاشیردم خلاصه پس و پیشمی
بیرا قدم خدایه بوتون ایشمی

دیدم ای خداوند بیکس نواز
بنم ایتدکمه کوره بونلر آز

ولکن جهانہ نه طور ایلدم
ستانبوللی بن نه جور ایلدم

کیمک خانه سن ایلدم تار و مار
ندن بو بلایه بن اولدم دوچار

چالیشدم نه منکرلرک دفعنه
صاواشدم نیچه شرلرک رفعنه

نلر چکدکم حق تعالی بیلور
برازین دخی خلق دنی بیلور

بیدم حالتک نان احساننی
چالیشدم خلاص ایتمکه جاننی

قدرله مکر پنجه لشمک ایش
دمور پهلوانله کولشمک ایش

غزا یا شهادت دیوب هر بری
بری کوه تمکین بری ناشکیب

بونی نصح و پند ایتدیلر عسکره
همان اولدرک باقمک اخذ سره

بیاض ایدی بایراغی دریالرک
یشیلدندی یپراغی صحرالرک

یابان اوکوزی اسب صحرا ایدی
دکز آیغیری رخش دریا ایدی

طوتشدی مقدمجه جنکه چنار
دخی جند دریا ایدردی قرار

قیلیچ بالیغی چکدی شمشیرینی
همان کپیری عشق ایلدی تیرینی

مبارز ایدی فیل ایله فلینوز
ایدوب قویروغین بربرینه طپوز

آقین ایلدی سوسو جوویار
صهارمش ایدی قورقوسندن بحار

ورادن کلوب چاتدی امداد باد
دکز جوشه کلدی اولوب قلی شاد

یاقه یاقه یه کلدی ایکی سپاه
بری یاقه دن خلق ایدردی نگاه

آرا بیرده قالدی تراب و رمال
برایا کپی اولدیلر پایمال

سبب اولدی بونجه فساده لدوس
نوله اولسه منافاسی بحر ردوس

ویروب کشور دشته قلم کدر
کورندی کنار قاره ده ضرر

اولوب قلمک کنجی ده تار و مار
بیراقدی نیچه جوهر آبدار

چکوب لشکرین ایتدی دریا کریز
عناندنه صحرا یینه ناکریز

کیروب بن مرخص کبی آرایه
چاوشله خبر یوللادم قارایه

دکز صلحه یاتدی کسیلدی لدوس
چیقوب اوکینه قلعه بیغادوس

مرحله ترکمنلی

نه آرامگاه اول جحیم جهان
اولور اورده بللی نعیم جهان

ستانبولده ادنا فقیرک اوی
او مظلم محکم سرای نوی

مقدم بوشانمش بر ایکی دلی
حرامی کبی ضبط ایدوب اول بلی

اویوب صوکره بعض مجانین ناس
آنی قریه صانوب قومشدر اساس

نه ممکن او خانلرده انسان یاته
مکر کیجه غول بیابان یاته

نه قالمش برنده سقف و جدار
همان اورطه ده برطاقیم نخته وار

کیجه آنده جنی یه وحشت کلور
دکل جن شیاطینه دهشت کلور

بھائم دخی اعتبار ایتممش
کوپکلر کدیلر قرار ایتممش

فقط قهوه ده بر اویوز تازی وار
بraz خابچینک اوردکی قازی وار

هواسندن ایتمز کبوتر مرور
بوکا منحصردر وحوش و طیور

دندندر دیدم آنده کی لاشه لر
بھائم کچرکن کبرمش مکر

او آشچی دکانی که باقسک اکر
طهارتدن آنده بولنماز اثر

کلنجه صو کلدی دیبه مزده لر
دیرلدی صوسز جان ویرن مرده لر

کورلمش دکل قیرلرنده فدان
مکر کیم کچه بر تثار جوان

یوزی نور ایماندن اولمش بری
بو دیر زمینک اودر کافری

کلوب خانچی بر اوپه ایتدی کشاد
مکر دوزخیلر کیروب اوله شاد

بیقیق نردبانی او رتبه یوجه
چیقار بامینه یک قدمده جوجه

ایدوب اوپه سندن کنیفن قیاس
نه چاره قیلنمشدی وضع پلاس

آنک هر دلیکنده واردر بیلان
تبول ایدر می ذوالعقل اولان

دیدم خانجیبه بو نه اعلی محل
نه جای مفرح نه رعنا محل

ندر بو لطافت ندر بو هوا
ندر بو شطارت ندر بو صفا

دیددی خانچی بونده وزیران یاتار
بو غاره کلوب نیچه شیران یاتار

قونوب کوچدیلر نیچه دولتیلر
نه صاحب کرملر نه همتیلر

کونش کی عزم ایتدیلر صبح دم
بری ایتمدی نشر نور کرم

اوکوز کی یات ده همان قیل دعا
یخود ایله بر یوز غروشله بنا

آلوب بو جوایی حجاب ایلدم
همان میل بالین خواب ایلدم

دکل خوایی کورمز ایدی کوز کوزی
اکر یانسه قندیل ماهک یوزی

اویوتمدی تا صبحه دک عزتی
جدارنده کی کهککک زینتی

اولوب مهره پروانه پرواک وار
صباحی آرادم المده فنار

مکر آنده گاهی صباح اولمیور
کلنلرده چونکم فلاح اولمیور

مرور ایتمیوب کاهیجه آفتاب
طریق دیکردن ایدرمش ذهاب

کورن آنی بر دخی عود ایده می
آیاغی ایله دوزخه کیده می

بینوب کیجه کردونه یه بی قرار
آلوب ماهی ایتدم همان دم فرار

کونش طاغک آردینده بکلر ایمش
بنی آرار آنده امکلر ایمش

کورینجه آنی ماه آلوب رخصتی
دیددی مهره ویردم سکا عزتی

بنم نیر آسمان کمال
ایدر مهر و مه امرمه امتسال

دیدم بویله ایسه اکر هر دیار
بکا پادشاه ایلمش انکسار

اوزاقدن کورنجه تکرطاغینی
کلستان صاندم عنب باغینی

صفت پاسبان بدمنظر و بدالخان

فقط کیجه لر واردی بر پاسبان
بدالخان و بدصورت و بدزبان

عجب بکجی کیم پاسبان فلک
صداسن اشیتدکجه اورکمک کرک

ویرور نغمه سی صومه بلکم ضرر
سزا ارمنی زانغوجی اولسه کر

نوالر که کوش ایلسه ازقضا
قولاغن طیقار بوم دهشت فرا

کلور اهل طبعه اکر قونسه هم
یاننده اشک بلبل خوش نغم

چوموق قوللری قارنی کویا دهل
علی زعمه الباطل استاد کل

چیقیق کوکسی ماننده دومیلک
صداهره و قاز ایله مشترک

قاتی بوالعجب هیکیلی وار ایدی
باشنده براز ده کلی وار ایدی

عجبدر که هم کل ایدی هم فضول
اولور اولمه چالیز ایدی طاول

یارم نغمه جک اکسک ایتمک محال
بوتون دکلمزسک ایدر انفعال

کلوب ابتداکی کیجه چالیدی ساز
ندر چاره سی دکلمشدک براز

ایکنجی کیجه کلیدی اول بدصدا
خدا کیمسه بی ایتمسون مبتلا

او شب ده نه حال ایسه صبر ایلدم
تحمل ایله نفسه جبر ایلدم

اوچنجی کیجه قالمدی طاقتم
دیدم موسقی ایله یوق الفتتم

هدر اولسون نغمه جان کداز
واروب باشقه بیرده چاغیرسون براز

قوینجه اوشاق دستنه بخششی
همان قارنیک طبله دوئمش شیشی

اولوب منفعل آقچه بی ایتدی رد
دیمش اولسه کنجینه لایعد

تمام اولدن بستهای ثقیل
آلوب آقچه بی کندیم ایتمم رزیل

او شب فی الحقیقه ایلوب انفعال
دیمش بر دخی کلمک امر محال

طارلیدی بکا کرچه اول کشتنی
کسلدی یه باری تننی تنی

بونی کوش ایدن کذبه حمل ایتمسون
طریق خلافه چیقوب کیتمسون

بو عالم آنک بر اشین کورممش
آنک کی بر سک دخی اورممش

معری سسی کفته و بسته دن
محزن ایدی آه دلخسته دن

مقدر ایمش دیکلدک اوچ کیجه
او اوچ کیجه دن کورمدم کوچ کیجه

حرام ایتدی ظالم بکا اویقویی
کوزم یوسف خوابه اولدی قویی

کیردم دولابه حجاب ایتمسم
جنوندن اکر اجتناب ایتمسم

خیالی کیروب خوابمه کاهیجه
طالاردم یم دهشته اول کیجه

کدی ماولاسه بکجی کلیدی صانوب
اوقوردم ایکی یاغمه اویانوب

بر آی چیقمادی نغمه سی کوشدن
بری ایتدی کافر بنی هوشدن

4. Ünite 5, Sayfa 95, "Örnek 2" aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Örnek 2 (Gülşen-i Aşk'tan)

آمدن فرهاد برای دعوت عاشق ستم معتاد

بر ده کوردم که فاپوده فرهاد
دعوته کلمش ایلیوب فریاد
دیدم ای کوهکن عبث ابرام
ایده مم یارسز بهشته خرام

مدد ای کوهکن مدد کیده مم
بنده وار درد لایعد کیده مم
بری ازجمله آنده یارم یوق
طوره مم باعث قرارم یوق

وازکچ الله ایچون بو دعوادن
فارغ اول بی نتیجه دعوادن

سیر کلشن حرامدر آنسز
باقیلیر می او رویه کم آنسز

یاردر مایه هوس ای دوست
 یاردر بادئ نفس ای دوست
 مکر احضار ایدرسکز یاری
 سیر ایدر چشممزم او کلزاری
 کوش ایدوب قیل و قالمی فرهاد
 دیدی ای عاشق ستم معتاد
 یاری ایتدک او بزمه آماده
 مترقب سکا او دلداده
 سکا یازیق دکلمی ای نالان
 یار ایله جنبش ایلسون یاران
 سن بو ویرانسراده ایله انین
 لایق حقمی ای فغان آیین
 بزه شایان دکلدرا ای محزون
 سنی ترک ایتمه بویله زار و زبون
 ویریچک یاردن خبر فرهاد
 باشلادی جنبشه دل ناشاد
 دیدی کم ای رفیق بزم وصال
 کذب ایله ایلمه بنی اغفال
 یار قانده بو خاکدان قانده
 او هما قانده آشیان قانده
 کذب بکزر بو کفتکوی حبیب
 بنی آلداتما ای برید ادیب
 یوق بیره بحث ایدوب کذاف ایتمه
 طوغریپی سویله بکا لاف ایتمه
 کلمز اول بزومه یار سرکشدر
 کلسه ده حاملز مشوشدر
 صانمه شیرین ایله برابردر
 یارم آندن جفاده برتردر
 کوهکنلکله فخر اولنمز آکا
 کاهیجه چرخنی یاقدروردی بکا

بینه بر آفرینه دکمز ایدک
 بر نگاه حزینه دکمز ایدک
 الحذر الحذر کم ای فرهاد
 صانمه کندک کبی بنی ایرغاد
 یار اکر یوقسه بن هلاک اولورم
 صانمه جزئیجه دردناک اولورم
 بکا آه ایتدرورسکز بالله
 ایلرم کلستان عشقی تباہ
 صاقینک آه شعله پاشمدن
 خوف ایدک خوف قانلی پاشمدن
 بن سزک کبی مبتلا دکلم
 سخره بزم ابتلا دکلم
 ملک عشق ایچره پادشاهم بن
 شهریار فغان سپاهم بن
 بونی اکلنجه صانمه ای همراه
 قاره کوز شمعہ سی دکلدرا آه
 ایشیدوب کوهکن بو کفتاری
 آغلادی ایکلدی ایدوب زاری
 دیدی ای راه غمده یولداشم
 مکتب عشقده سبقداشم
 عاشقانک سوزنده کذب اولمز
 صادقانک سوزنده کذب اولمز
 سویله دمسه دروغ قهر اوله بم
 می شیرین ایچنده زهر اوله بم
 ایرمیم بی ستونه دنیاچه
 قصر شیرینه بولیم جاده
 یار یوقسه توکور بنم یوزمه
 اعتماد ایتمه بر دخی سوزمه
 ایللیوب کوهکن بو رتبه قسم
 باصدی عزت ره وصاله قدم

5. Ünite 5, Sayfa 100, "Örnek 3" aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Örnek 3 (Ateşgede'den)

بن خسته آتش مزاجم
کیم سوزش سینه در علاجم
تا یانمیجق حیات بولم
کول اولمیجق نجات بولم
بن سرخوش شعله عشقم
وولقان کبی شعله جوش عشقم
آتش بکا مایه بقادر
بالله غدای جانفزادر
سرمست مدام شعله خوارم
پروانه شمع حسن یارم
اجزای خمیرمی محقق
آتشه یوغوردی قبضة الحق
مانند تفنک سوزش افکن
قونداقده ایکن حریق ایدم بن
موسی کبی ناره میل ایدرم
اولسیدی المده اکل ایدرم
هرکسده هوای در و جوهر
بن مائل نور و نار و احکر
آتش دیسه لر یانار اریدرم
نیران بلایه جان ویوردم
طبعمده محبت حرارت
بر رتبه ده بولدی کیم نهایت
ویرمزدی دل هزار پاره
صد ورد بهشته بر شراره
آتش کورسم کباب اولوردم
حسرتکش التهاب اولوردم
فکر و سخن و زیانم آتش
چشم و لب و جسم و جانم آتس

دل پوته امتحانه دوشدی
آتش کبی بر مکانه دوشدی
خاک ایتدی بنی یاقوب سراپا
آتش کبی بر مه تجلا
اما که نه ماه ماه سرکش
خورشید کبی تمام آتش
زلفنده کلاب کلشن جان
نور سیه ایچره آب حیوان
لعل لیبی طرفه خانمان سوز
یاقوت ولیکن آسمان سوز
زلفی که سواد بند چیندر
زنجیر سیاه آتشیندر
دندانلری در قلمز نور
لب غنجه گرم کلشن نور
بالله یاقیشیر او مه جماله
خورشید منیر اولورسه هاله
دیر ایچره اولنجه وجهی تابان
تصویر مسیح اولور فروزان
ساقی صون او آتشین شرابی
کم مایه جاندر آب و تابی
اول باده که رنگی ناردندر
کویا که لب نکاردندر
ماننده لعل ناب دلبر
بر نامی ده اولمش آتشینتر
پولادی مزاب ایدر فروغی
طوفانی سراب ایدر فروغی
یاقوت روان عاشقانددر
یا قوت روان عاشقانددر

احوال نار مجاز

ساقی ساقی بحق آتش
آتش کی اولمه بویله سرکش

صال عقلمی کره جنونه
یاق جسممی آتش درونه

ای سینه فروزم آفتابم
یوق آتش افتراقه تابم

بو سوز فراقه جان طایانمز
بر جان دکل آسمان طایانمز

طاغیر طاشلر تحمل ایتمز
البتده جکر تحمل ایتمز

بر ذره یه صایمز آفتابی
ایچدکجه می پر آب و تابی

شاعرلر الینده هیچدر مال
آتشده اولور می زینت و شال

شمع شی ماهتاب تابان
قندیل مزاری شعله جان

انشاده کورنجه استحاله
آتشکده یاپدم اهل حاله

پروانه لره چراغ یاقدم
دیوانه لره اوجاغ یاقدم

سرمایه سی نور و نارد ر هب
آتشکده در دیدمسه انساب

آتش صفت حیات جاندر
سرمایه عمر زندکاندر

آتشله ظهوره کلدی امکان
آتشله تعین ایتدی اکوان

بی آتش اولان جماده بکزر
افسرده قالان رماده بکزر

آتشکده در سرای عالم
دلسوخته آنده نوع آدم

کل آتش و لاله زار آتش
کلشنده یانار هزار آتش

پروانه یانیق چراغ سوزان
کاشانه حریق اوجاغ سوزان

کوهسارده لاله داغ بر دل
کلزارده ژاله داغ بر دل

می آتش گرم جام آتش
اسباب طرب تمام آتش

ساقی آتش شراب آتش
آواز نی و ریاب آتش